

MRF 2023.19

Vestre Landsrets dom af 27. januar 2023, 1. afd., sag S-0721-22
(Hanne Harritz Pedersen, Chris Olesen og Lisette Ørnskov Top (kst.))

Anklagemyndigheden mod T1 og T2 (adv. Jens Hedegaard for begge)

Bøder på 2.500 kr. og ugentlige tvangsbøder for ikke at efterkomme påbud fra 2016 efter planlovens § 51 om fjernelse af ulovligt oplag af maskiner, byggematerialer og miljøfarligt affald i landzone.

I juni 2016 meddelte Kolding Kommune påbud efter planlovens § 51, jf. § 35, til T1 og T2 om at fjerne et oplag af maskiner, byggemateriale og skrot mv., der var etableret uden landzonetilladelse på deres ejendom. Kommunen fastsatte en frist på 2 måneder for lovliggørelsen, som efter anmodning fra T1 og T2 blev forlænget med 6 måneder til den 1. marts 2017. Da påbuddet ikke blev efterkommet, blev der rejst straffesag mod T1 og T2, der nægtede sig skyldige. Byretten lagde på baggrund af fotos og luftfotos til grund, at der var tale om et oplag af uanvendeligt og i overvejende grad miljøfarligt affald, der befandt sig på hele ejendommen. Med bemærkning om, at de tiltalte ikke havde påklaget eller forsøgt at påklage påbuddet til Natur- og Miljøklagenævnet, fandt byretten det bevist, at påbuddet ikke var efterkommet, idet det ikke kunne føre til et andet resultat, at Egtved Kommune i 2002 havde givet byggetilladelse til genopførelse af en ødelagt lagerhal uden at omtale oplagringssituationen. Under hensyn til forholdets karakter, og at sagen

ikke var behandlet inden for rimelig tid, blev T1 og T2 hver idømt en bøde på 2.500 kr. og ugentlige tvangsbøder på 1.000 kr., indtil lovliggørelsespåbuddet blev efterkommet. T1 og T2 ankede til landsretten og påstod frifindelse, subsidiært formildelse, mens anklagemyndigheden påstod skærpeelse. Landsretten fandt det ikke bevist, at ejendommen før 1. januar 1970 havde været anvendt til oplag. Etableringen af oplaget måtte anses for en ændring af anvendelsen, der krævede landzonetilladelse, idet landsretten bemærkede, at der ikke var tale om et mindre ikke skæmmende oplag omfattet af undtagelsen i planlovens § 37, stk. 3. På den baggrund og af de grunde, der i øvrigt var anført af byretten, tiltrådte landsretten, at de tiltalte ikke havde efterkommet påbuddet, og at de tiltalte derfor var fundet skyldige. Landsretten tiltrådte ligeledes størrelsen af bøderne og tvangsbøderne og stadfæstede derfor byrettens dom med den ændring, at fristen for at efterkomme påbuddet blev ændret til den 27. juli 2023.

Kommentar: Dommen giver anledning til to bemærkninger. For det første er det uheldigt, at landsretten ikke tog udtrykkelig afstand fra byrettens bemærkning om, at de tiltalte ikke havde påklaget eller forsøgt at påklage påbuddet til Natur- og Miljøklagenævnet. Klage- og søgsmålsfrister afskærer ikke en gyldighedsprøvelse af et administrativt påbud under en straffesag for manglende efterkommelse af påbuddet, jf. U 1980.30 H, men dette overses undertiden i praksis, jf. bl.a. **MRF 2022.177 Ø** og hertil Baumbach og Haugsted i Bryde Andersen m.fl. (red.), Festskrift til Peter Pagh, 2023, s. 105 ff. For det andet rejser sagen et EU-retligt spørgsmål, som dog ikke var en del af straffesagen, hvor der alene var rejst tiltale for manglende efterkommelse af lovliggørelsespåbuddet efter planlovens landzoneregler. Efter byrettens præmisser bestod det ulovlige oplag af ”i overvejende grad miljøfarligt affald”, som ifølge sagens oplysninger havde befundet sig på ejendommen i hvert fald siden 2008, hvor kommunen modtog en klage over oplaget. Må det antages, at der var tale om affald i affaldsdirektivets (2008/98) forstand, kan det være i strid med medlemsstaternes pligt til at forfølge overtrædelser af affaldsdirektivet, at kommunen (efter sagens oplysninger) først omkring 2015/2016 påbød affaldet fjernet, og at straffesag først blev anlagt i maj 2019. Det følger nemlig af EU-Domstolens faste praksis, at medlemsstaterne – og dermed deres myndigheder – er forpligtet til at sikre, at affaldshåndtering foretages, uden at menneskers sundhed bringes i fare, og uden at miljøet skades, samt at oplag af affald kræver tilladelse, jf. direktivets art. 13, og 23, hvilket i dansk ret er gennemført

MRF 2023.19

som krav om miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33. Det følger yderligere af EU-Domstolens praksis, at myndighederne overtræder denne bestemmelse, hvis der over en periode ikke gribes ind over for ulovlige affaldsoplag, jf. f.eks. sag C-494/01, Kommissionen mod Irland, og sag C-196/13, Kommissionen mod Italien, hvor Italien i sidstnævnte sag blev idømt tvangsbøder efter TEUF art. 260(2). Det følger desuden af affaldsdirektivets art. 15, at myndighederne er forpligtet til at pålægge en affaldsindehaver at overlade affaldet til et godkendt affaldsbehandlingsanlæg, når indehaveren ikke selv er i stand til at sikre nyttiggørelsen eller bortskaffelsen af affaldet. EU-Domstolen har udtalt, at denne "særlige forpligtelse" ikke er opfyldt, når en medlemsstat blot har anordnet afspærring af en ulovlig losseplads og rejst en straffesag mod den, der forestår driften af lossepladsen, jf. sag C-365/97, Kommissionen mod Italien (San Rocco), præmis 109.

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 8. marts 2022

Retten nr. 1-3288/2019

Politiets nr. 3700-88110-00030-17

Anklagemyndigheden
mod

T1

og

T2

Anklageskrift er modtaget den 8. maj 2019.

T1 og T2

er tiltalt for overtrædelse af

planlovens § 64, stk. 1, nr. 4 jf. § 35 stk. 1,

ved som ejere af ejendommen Ejendom at have undladt at efterkomme Kolding Kommunes påbud af 1. juli 2016 med senere afgørelse om 6 måneders fristfrelængelse af 6. september 2016 om senest d. 1. marts 2017 at fjerne et ulovligt oplag af vogne, anhængere, containere, landbrugsmaskiner, fliser, træ og isoleringsmaterialer m.m. fra ejendommen Ejendom og løbende indsende månedlig dokumentation for oprydningen pr. mail.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf på 2.500 kr. til hver af de tiltalte.

Anklagemyndigheden har endvidere i medfør af retsplejelovens § 997, stk. 3, nedlagt påstand om, at de tiltalte under tvang af en fortløbende bøde tilpligtes at efterkomme ovenstående påbud om at fjerne oplaget fra ejendommen.

De tiltalte har nægtet sig skyldige.

Sagens oplysninger

De tiltalte har afslutningsvist oplyst, at der på nuværende tidspunkt stadig er oplagret genbrugsmaterialer på ejendommen. Alle de ting, der ikke forurener, ligger stadig udenfor.

Der har under hovedforhandlingen været forevist fotos.

Af Kolding Kommunes påbud af 1. juli 2016 fremgår blandt andet:

"PÅBUD om fjernelse af oplag - Ejendom

Efter Planlovens § 35 kræver det en landzonetilladelse at ændre anvendelsen af et areal. I har ændret anvendelsen fra mark og have til oplagsplads uden en landzonetilladelse.

Afgørelse

Vi påbyder jer hermed som ejere af arealet at fjerne det ulovlige oplag på ejendommen matr.nr. aa jf. Planlovens § 51, stk. 5 og § 63, stk. 1.

[indsat luftfoto]

Alle ting som normalt ikke findes på en dyrket mark/have skal fjernes. Oplaget skal være fjernet senest 2 måneder efter modtagelsen af dette brev.
..."

Af afgørelsen fremgik, at den inden for 4 uger kunne påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Den 6. september 2016 skrev Kolding Kommune til de sagsøgte blandt andet:

"Afgørelse om FRISTFORLÆNGELSE af påbud - Ejendom

Ejer T1 har den 29. juli 2016 anmodet om 1 års fristforlængelse af påbud af 1. juli 2016 om fjernelse af oplag på Ejendom.

Afgørelse

Vi giver hermed 6 måneders fristforlængelse for opfyldelse af påbud om fjernelse af oplag. Det betyder, at oplaget (alle ting som normalt ikke findes på en dyrket mark/have) skal være fjernet inden 1. marts 2017.

Afgørelsen er betinget af

- At ejerne indsender månedlig dokumentation for oprydning pr. mail. Enten i foto eller tekst."

Rettens begrundelse og afgørelse

De tiltalte har forklaret, at de alene opmagasinerer effekter på det udendørs areal, der ikke er miljøfarlige, og som ikke kan betegnes som affald, idet der er tale om genbrugelige byggematerialer eller reservedele. De har desuden forklaret, at opmagasineringen efter påbuddet alene er sket på det afgrænsede areal bag ejendommen, som dels ikke kan ses fra vejen eller den private vej, der fører hen til ejendommen, dels må anses for godkendt som oplagringsplads af Egtved Kommune i forbindelse med, at der i 2002 blev givet byggetilladelse til genopførelse af en ødelagt lagerhal.

Det lægges efter oplysningerne i sagen til grund, at de tiltalte i 2012 overtog ejendommen som arv efter deres mor. Efter vidnet C's forklaring lægger retten til grund, at der siden klagen til Kolding Kommune i 2008 har været dialog med først de tiltaltes mor og siden de tiltalte om de opmagasinerede effekter. På baggrund af det luftfoto, der er indsat i Kolding Kommunes påbud af 1. juli 2016, kan retten ikke lægge forklaringen om, at de tiltalte alene har opmagasineret ting på en velafgrænset plads bag ejendommens hovedbygning til grund. Luftfotoet viser således, at oplagringen af genstande, der ikke naturligt hører til i en have eller på en dyrket mark, på tidspunktet for påbuddet skete på hele ejendommens haveareal.

På baggrund af fotos af 9. marts 2017 finder retten, at det for den væsentligste del af de oplagrede effekter ikke kan lægges til grund, at der er tale om "genbrugsguld", men at der derimod er tale om uanvendeligt og i overvejende grad miljøfarligt affald.

De tiltalte har ikke påklaget eller forsøgt at påklage påbuddet til Natur- og Miljøklagenævnet.

Efter bevisførelsen og de tiltaltes forklaringer om oplagringssituationen på nuværende tidspunkt, er det bevist, at påbuddet ikke er efterkommet. De tiltalte er derfor skyldige i tiltalen. Den omstændighed, at Egtved Kommune i 2002 gav byggetilladelse til genopførelse af en ødelagt lagerhal, uden at omtale oplagringssituationen, kan ikke føre til et andet resultat.

Straffen for hver af de tiltalte fastsættes til en bøde på 2.500 kr., jf. planlovens § 64, stk. 1, nr. 4, jf. § 35, stk. 1.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Retten har lagt vægt på forholdets karakter, og at sagen ikke er behandlet inden for rimelig tid, uden at det skyldes nogen af de tiltaltes forhold.

De tiltalte skal endvidere betale tvangsbøder som nedenfor bestemt, indtil påbuddet opfyldes.

Thi kendes for ret:

Tiltalte, T1 , skal betale en bøde på 2.500 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 6 dage.

Tiltalte, T2 , skal betale en bøde på 2.500 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 6 dage.

Det pålægges de tiltalte inden den 1. september 2022 at efterkomme Kolding Kommunes påbud af 1. juli 2016. Hvis påbuddet ikke efterkommes inden fristen, pålægges hver af de tiltalte at betale tvangsbøder på 1.000 kr. for hver påbegyndt uge efter fristens udløb.

De tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Julie Nymark Breum
retsassessor

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Kolding, den 10. marts 2022

Tanja Jacobsen
Kontorfuldmægtig

DOM

afsagt den 27. januar 2023 af Vestre Landsrets 1. afdeling (dommerne Hanne Harritz Pedersen, Chris Olesen og Lisette Ørnskov Top (kst.)) i ankesag

V.L. S-0721-22

Anklagemyndigheden

mod

T2

født den ...

(advokat Jens Hedegaard, Kolding)

og

T1

født den ...

(advokat Jens Hedegaard, Kolding)

Retten i Kolding har den 8. marts 2022 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 1-3288/2019).

Påstande

De tiltalte T2 og T1 har påstået frifindelse, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpelse af bødestraffen og stadfæstelse af dommens bestemmelser om tvangsbøder, dog således at fristen for at efterkomme Kolding Kommunes påbud fastsættes til 3-6 måneder.

Supplerende oplysninger

Der er for landsretten fremlagt bl.a. en række fotos taget på de tiltaltes ejendom i januar 2023.

Endvidere er der fremlagt en mail af 28. oktober 2015 fra Kolding Kommune, hvoraf fremgår, at kommunen har fået tiltalte, T1, til at fjerne de ting, der udgjorde en miljørisiko (bilbatterier, spildolie og kemikalier).

Der er desuden fremlagt et foreløbigt udkast til indledende forureningsundersøgelse fra januar 2023. Det fremgår af udkastet bl.a., at der hverken er påvist forurening i jord eller grundvand på ejendommen, at oplaget på ejendommen ikke har medført en betydelig grundvandsforurening, og at det derfor vurderes, at der hverken er risiko overfor grundvandsressourcen i området eller målsat overfladevand.

Forklaringer

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter bevisførelsen, herunder de tiltaltes forklaringer og de fremlagte fotos, er det ikke bevist, at ejendommen allerede før den 1. januar 1970 blev benyttet til opbevaring af maskiner, byggematerialer mv. i et sådant omfang, at benyttelsen kan karakteriseres som oplag.

Etableringen af oplaget af maskiner, byggemateriale og skrot mv. på de tiltaltes ejendom må anses for en ændring af anvendelsen, der efter planlovens § 35, stk. 1, sammenholdt med § 37, ikke har kunnet ske uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen. Det bemærkes herved, at der ikke er grundlag for at anse oplaget for et mindre ikke skæmmende oplag, der ville kunne etableres efter kommunalbestyrelsens nærmere bestemmelse, jf. planlovens § 37, stk. 3.

På denne baggrund og af de grunde, der i øvrigt er anført af byretten, tiltrædes det, at de tiltalte ikke har efter efterkommet påbuddene af 1. juli 2016. Landsretten tiltræder derfor, at de tiltalte er fundet skyldige som sket.

Af de grunde, der er anført af byretten, tiltrædes det, at bødestraffene er fastsat som sket.

Det tiltrædes endvidere, at de tiltalte skal betale tvangsbøder som bestemt i dommen, dog således at fristen for at efterkomme påbuddene ændres til den 27. juli 2023.

Med den anførte ændring stadfæster landsretten dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes med den ændring, at fristen for at efterkomme Kolding Kommunes påbud ændres til den 27. juli 2023.

De tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Hanne Harritz Pedersen

Chris Olesen

Lisette Ørnskov Top
(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 27. januar 2023

Julie Staun Olesen

elev